

«Təsdiq edirəm»:
Tədris məsələləri üzrə prorektor vəzifəsini
icra edən: dos.Z.Məmmədov

" 12 " 09 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 050107- İbtidai sinif müəllimliyi

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İbtidai siniflərdə Riyaziyyat və onun tədrisi metodikası-3.

Kodu: IPF-B07.3

Tədris ili və semestri: II, (2025-2026) Semestr: III

Tədris yükü: cəmi: 240 saat. Auditoriya saati - 75 (45 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Auditoriya № 406

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: İsmayilov Arif İbrahim oğlu, ped.e.n.,dos.

Məsləhət günləri və saati: III gün saat 12²⁰-13⁵⁵.

E-mail ünvanı: arifismayilov51@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., LDU-nun 2 sayılı korpusu

III. Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

01. S.S.Həmidov Məktəbin ibtidai siniflərində riyaziyyatın tədrisi metodikası. Bakı, ADPU,
02. A.S. Adıgözəlov, İ.Q.Əhmədov İbtidai siniflərdə təlimin xüsusi metodikası. Bakı-2015
03. S.S.Həmidov Məktəbin ibtidai siniflərində məsələ həllinin təlimi metodikası.Bakı, 2013,
04. S.Səfərəliyev, Z.Məmmədov Riyaziyyatdan ibtidai sinif müəlliminə kömək (metodik vəsait).Bakı, 2003, 176 səh.
05. I-IV siniflərin riyaziyyat kurikulumu. Ümumtəhsil məktəblərinin I-IV sinifləri üçün fənn kurikulumları B."Təhsil"-2008, səh. 53-104.
06. S.A.Feyziyev, N.D.Hacıyev, O.Q.Nəbiyev. Riyaziyyatın ibtidai kursunun nəzəri əsasları məsələ və misallarda (nəzəri məlumatlar, həllər, göstərişlər). Bakı, Nərgiz nəşriyyatı,.

Əlavə:

07. Z.F.Kazımov, A.F.İsrafilova. Tənlik qurmaqla məsələlərin həlli metodikası. Bakı, 2009.
08. Riyaziyyat-1. İbtidai siniflərin 1-ci sinfi üçün dərslik komplekti. Bakı, 2008.
09. Riyaziyyat-2. İbtidai siniflərin 2-ci sinfi üçün dərslik komplekti. Bakı, 2009.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İbtidai siniflərdə Riyaziyyat və onun tədrisi metodikası-1 və İbtidai siniflərdə Riyaziyyat və onun tədrisi metodikası-2 fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: İbtidai siniflərdə şagirdlərə verilən bilik, bacarıq və vərdişlər riyazi təhsilin sonrakı mərhələlərinin əsasını təşkil edir. Ona görə də ibtidai məktəbdə riyaziyyat tədrisinin optimal təşkilinə nail olmaq müəllimdən nəinki yüksək pedaqoji ustalıq, həm də riyazi anlayış və qaydaları praktik tələblər baxımından dərinlən başa düşməyi tələb edir. Riyaziyyatın ibtidai kursunun tədrisi metodikası-1 fənni tədris prosesini həyatın tələblərinə, praktik reallığa uyğunlaşdırır. Müasir təhsil konsepsiyasında şagirdlərin düşünmə və idrak fəaliyyətlərinin maksimum inkişaf etdirilməsi prinsipi irəli sürülür. Gələcək ibtidai sinif müəlliminin riyaziyyatdan elmi-metodik hazırlığına xidmət edən bu fəndə riyaziyyatın ibtidai məktəb kursu tədrisi metodikasının əsas ideyaları və istiqamətlərinin aşkar edilməsinə cəhd göstərmiş, riyaziyyat elminin pedaqoji psixologiyasının, didaktikanın və riyaziyyatın tədrisi metodikasının son nailiyyətlərinə qabaqcıl müəllimlərin iş təcrübəsinə və ümumiləşdirilmiş pedaqoji təcrübəyə istinad edilmişdir. Fənnin tədrisi orta məktəbin ibtidai sinif müəllimləri üçün riyaziyyatdan zəruri olan biliklərin həcmi müəyyən edir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələr bilik 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə, bir qayda olaraq fənn üzrə proqram materialını əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 75 saat. Mühazirə 45 saat, seminar 30 saat .

№	Keçilən mühazirə mövzusunun adı	saat	tarix
	I kollokvium mövzuları		

1	Riyaziyyatın tədrisi metodikası bir elm kimi. Plan:1. RTM-nin məqsəd və vəzifələri.2. RTM-nin elmi-tədqiqat metodları.3. RTM-nin başqa elmlərlə əlaqəsi.4. Tədris prosesində forma və məzmun. Mənbə: [1, 3]	2	
2	Riyaziyyatın ibtidai məktəb kursu tədris fənni kimi. Plan:1. I-IV siniflərdə riyaziyyat təliminin vəzifələri.2. Riyaziyyatın ibtidai məktəb kursunun məzmunu və quruluşu.3. I-IV siniflərdə riyaziyyat proqramı haqqında.4. Riyaziyyatdan tədris proqramı təhlilinin təxmini sxemi. 5. I-IV sinif üçün Riyaziyyat kurikulumu və ibtidai sinif riyaziyyatının əsas xüsusiyyətləri. Mənbə: [1, 2, 5]	2	
3	Riyaziyyat təliminin vasitələri. Plan:1. Riyaziyyat təliminin vasitələri 2. I-IV siniflərin riyaziyyat dərslikləri və tədris vəsaitləri. 3. İbtidai məktəbin riyaziyyat kursu üzrə əyanilik və əyani vasitələr. 4. Əyani vasitələrin təsnifi. 5. Riyaziyyat dərslərində əyaniliyin tətbiqi və ona verilən tələblər. Mənbə: [1, 2, 3, 4, 5]	2	
4	Riyaziyyat təlimində tətbiq olunan didaktik prinsiplər. Plan:1. Riyaziyyat təlimində elmlilik və müvafiqlik prinsipi. 2. Riyaziyyat təlimində tərbiyə prinsipi. 3. Riyaziyyat təlimində əyanilik prinsipi. 4. Riyaziyyat təlimində şüurluluq və fəallıq prinsipi. 5. Riyaziyyat təlimində biliklərin möhkəmliliyi prinsipi. 6. Riyaziyyat təlimində sisteməlilik və ardıcılıq prinsipi. 7. Riyaziyyat təlimində fərdi yanaşma prinsipi. Mənbə:[1, 2, 3]	2	
5	Riyaziyyat təlimində tətbiq olunan metodlar. Plan:1. Müsahibə, təcrübə və ölçmə empirik metodlar kimi. 2. Müqayisə və analogiya 3.Ümumiləşdirmə, mücərrədləşdirmə və konkretləşdirmə təlim metodları 4. İnduksiya və deduksiya metodları 5. Riyaziyyat təlimində analiz və sintez. 6. Problemlə təlim metodu 7. Riyaziyyat tədrisində evristik metod. 8. Müəllimin şərh və çalışmalar metodu. 9. Didaktik oyunlar və əyləncəli çalışmalar metodu. 10. Şagirdlərin müstəqil işləri. Mənbə:[1, 2, 3]	2	
6	Şifahi hesablama üsulları və onların təlim prosesində tətbiqi.. Plan: 1. Şifahi və yazılı hesablamalar arasındakı fərqlər. 2. Şifahi hesablama üsulları 3. Şifahi hesablama formaları. Mənbə:[1, 2, 3]	2	
7	İbtidai siniflərdə riyaziyyat təliminin təşkili formaları. Plan: 1. Mövzular üzrə proqram materialının planlaşdırılması. 2. Riyaziyyat dərslərinin xüsusiyyətləri və ona verilən tələblər 3. Riyaziyyatdan sinifdən xaric işlər və onların təşkili metodikası. Mənbə:[1, 2, 3, 5]	2	
8	İbtidai siniflərdə məsələ həllinin öyrədilməsi metodikası. Plan:1. Məsələ həllinin təlim və tərbiyəvi əhəmiyyəti. 2. Məsələ həllinə hazırlıq işi. 3.Şagirdlərin məsələnin həlli ilə tanış edilməsi. 4. Məsələnin həlli. 5. Məsələ həllinin yoxlanılması. 6. Şagirdlərə məsələ tərtib etdirilməsi. 7. Sadə məsələlərin həlli metodikası. 8. Birinci, ikinci və üçüncü qrup sadə məsələlər. 9. Hesab məsələləri Mənbə:[1, 2, 3, 4]	2	
9	Tip məsələlərin həllinin öyrədilməsi metodikası. Plan:1. Tip məsələlərin növləri. 2. Tip məsələlərin həlli texnologiyası.3. İki ədədin cəminə və fərqinə görə həmin ədədlərin tapılması.4. İki ədədin cəminə və nisbətində görə həmin ədədlərin tapılması. 5. Düzünə vahidə	2	

	gətirmə üsulu ilə dördüncü mütənasib kəmiyyətin tapılması. 6. Tərsinə vahidə gətirmə üsulu ilə dördüncü mütənasib kəmiyyətin tapılması. 7. Nisbətler üsulu ilə dördüncü mütənasib kəmiyyətin tapılması. 8. Verilən iki fərqli görə məchulun tapılması. 9. Ədədin hissəsinin və hissəsinə görə ədədin tapılması. Mənbə:[1, 2, 3, 4]		
10	Kəmiyyətə və hərəkətə aid məsələlərin həlli metodikası. Plan:1. Sahələrin hesablanması aid məsələlər. 2. Vaxtın hesablanması aid məsələlərin həlli metodikası. 3. Qarşı-qarşıya hərəkətə aid məsələlər. 4. Eyni istiqamətdə hərəkətə aid məsələlər. 5. Əks istiqamətdə hərəkətə aid məsələlər. 6. Müəkkəb məsələlərin həllində şagirdlərin rast gəldiyi çətinliklər və onların aradan qaldırılması yolları. Mənbə:[1, 2, 3, 6]	2	
11	1-dən 10-a və 1-dən 100-ə qədər ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikası Plan:1. 1-dən 10-a qədər ədədlərin nömrələnməsi 2. Ədədlər ardıcılığının alınması. 3. 1-dən 100-ə qədər natural ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsində tətbiq olunan metodlar və vasitələr. 4. 1-dən 100-ə qədər ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikası. Mənbə: [1, 2]	2	
12	Min dairəsində ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikası Plan: 1. Min dairəsində nömrələmə təliminin ümumi məsələləri.2. 1-dən 1000-ə qədər ədədlərin nömrələnməsi mövzusunun təlimi metodikası. Mənbə: [1, 2]	2	
II kollokvium mövzuları			
13	Çoxrəqəmli ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikası Plan: 1. Çoxrəqəmli ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikasının ümumi məsələləri. 2. Çoxrəqəmli ədədlərin nömrələnməsinin tədrisinin metodik ədəbiyyatda qoyuluşu. 3. Çoxrəqəmli ədədlərin nömrələnməsinin təlimi zamanı tətbiq olunan metodlar və vasitələr. 4. 1-dən 1000000-a qədər ədədlərin nömrələnməsi mövzusunun tədrisi metodikası. Mənbə: [1, 2]	2	
14	10 və 100 dairəsində toplama və çıxma əməllərinin öyrədilməsi metodikası Plan:1. 10 dairəsində toplama və çıxmanın öyrədilməsinin ümumdidiaktik məsələləri 2. 10 dairəsində toplama və çıxmanın öyrədilməsi metodikası (± 1, ± 2 halları) 3. Yüz dairəsində toplama və çıxma əməllərinin öyrədilməsi metodikası 4. 100 dairəsində şifahi toplama və çıxmanın öyrədilməsi metodikası 5. 100 dairəsində yazılı toplama və çıxmanın öyrədilməsi Mənbə: [1, 2, 3, 6]	2	
15	Yüz dairəsində vurma və bölmə əməllərinin öyrədilməsi metodikası Plan:1. Vurma və bölmə əməllərinin öyrədilməsinə hazırlıq işi 2. Vurma cədvəlinin tərtibi prosesində əyaniliyin tətbiqi 3. Vurma və bölmənin xüsusi hallarının öyrədilməsi metodikası 4. Şagirdlərin vurma və bölmə əməlləri xassələri ilə tanış edilməsi 5. Qalıqlı bölmənin öyrədilməsi metodikası Mənbə: [1, 2, 3, 6]	2	
16	Min dairəsində toplama, çıxma, vurma və bölmə əməllərinin öyrədilməsi metodikası Plan:1. 1000 dairəsində şifahi toplama və çıxma hallarının öyrədilməsi metodikası. 2. 1000 dairəsində yazılı toplama və çıxma hallarının öyrədilməsi metodikası. 3. Yazılı vurmanın təlimi.4. Yazılı bölmənin təlimi. Mənbə: [1, 2, 3, 6]	2	
17	Çoxrəqəmli ədədlərin toplanması, çıxılması, vurulması və bölünməsi	2	

	eməllərinin öyrədilməsi metodikası Plan:1. Çoxrəqəmli ədədlərin toplanması və çıxılmasının öyrədilməsi metodikası 2. Çoxrəqəmli ədədlərin vurulması və bölünməsinin öyrədilməsi metodikası 3. Çoxrəqəmli ədədin birrəqəmli ədədə vurulması və bölünməsinin öyrədilməsi 4. Çoxrəqəmli ədədlərin onluqlara və yüzliqlərə vurulması və bölünməsi Mənbə: [1, 2, 6]		
18	İbtidai siniflərdə əsas kəmiyyətlərin öyrədilməsi metodikası. Plan:1. İbtidai siniflərdə əsas kəmiyyətlərin öyrədilməsi məsələsinin qoyuluşu və mahiyyəti.2. Kəmiyyətlər haqqında ilk təsəvvürlərin verilməsi 3.Parçanın uzunluğu və onun ölçülməsinin öyrədilməsi metodikası. 4.Kütlə və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi. Mənbə: [1, 2, 3]	2	
19	Sahə və vaxt anlayışları, onların ölçülməsi və hesablanması öyrədilməsi metodikası. Plan:1. Sahə anlayışı və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi 2. Vaxt və onun ölçülməsi ilə şagirdlərin tanış edilməsi.3. Cismnin hərəkət sürəti haqqında intuitiv təsəvvürlərin formalaşdırılması Mənbə: [1, 2, 3]	2	
20	Hissə və kəsir anlayışlarının öyrədilməsi metodikası. Plan:1. Şagirdlərin kəmiyyətin hissələri ilə tanış edilməsi metodikası 2. Şagirdlərin sadə kəsrlərlə tanış edilməsi metodikası Mənbə: [1, 2]	2	
21	İbtidai siniflərdə cəbr elementlərinin öyrədilməsi metodikası. Tənlik anlayışı Plan: 1. Ədədi ifadələrin öyrədilməsi metodikası. 2. Hərflə daxil olan ifadələrin öyrədilməsi metodikası. 3. Tənlik anlayışı və tənliklərin həllinin öyrədilməsi metodikası 4. Məsələlərin tənlik vasitəsilə həll edilməsi metodikası. Mənbə: [1, 2, 3, 6]	2	
22	Ədədi bərabərlik və bərabərsizliklərin öyrədilməsi metodikası Plan: 1. Ədədi bərabərlik və bərabərsizliklərin öyrədilməsi metodikası Mənbə: [1, 2, 6]	2	
23	İbtidai siniflərdə həndəsə elementlərinin öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Sadə həndəsi fiqurların əsas xassələri 2. I-IV siniflərdə həndəsə materialının öyrədilməsi metodikası Mənbə: [1, 2]	1	

Nö	Keçilən seminar mövzularının adı	saat	tarix
1	Riyaziyyatın tədrisi metodikası bir elm kimi. Riyaziyyat təliminin vasitələri. Riyaziyyat təlimində tətbiq olunan didaktik prinsiplər	2	
2	Riyaziyyat təlimində tətbiq olunan metodlar. Şifahi hesablama üsulları və onların təlim prosesində tətbiqi. İbtidai siniflərdə riyaziyyat təliminin təşkil formaları.	2	
3	İbtidai siniflərdə məsələ həllinin öyrədilməsi metodikası. Hesab məsələlərinin təsnifi.	2	
4	Tip məsələlərin həllinin öyrədilməsi metodikası. Kəmiyyət və hərəkətə aid məsələlərin həlli metodikası.	2	
5	1-dən 10-a və 1-dən 100-ə qədər ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikası	2	
6	Min və milyon dairəsində ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikası	2	
7	On və yüz dairəsində toplama və çıxma əməllərinin öyrədilməsi metodikası	2	

8	Yüz dairəsində vurma və bölme əməllərinin öyrədilməsi metodikası	2	
9	Min və milyon dairəsində toplama və çıxma əməllərinin öyrədilməsi metodikası	2	
10	Çoxrəqəmli ədədlərin toplaması, çıxılması, vurulması və bölünməsi əməllərinin öyrədilməsi metodikası	2	
11	Parçanın uzunluğu və fiqurun sahəsi, onların ölçülməsinin öyrədilməsi metodikası. Kütlə və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi	2	
12	Sahə və vaxt anlayışları, onların ölçülməsi. Cismnin hərəkət sürəti haqqında intuitiv təsəvvürlərin formalaşdırılması	2	
13	Hissə və kəsr anlayışları; tənliklər və məsələ həllinə tətbiqi metodikası	2	
14	Ədədi bərabərlik və bərabərsizliklərin öyrədilməsi metodikası	2	
15	İbtidai siniflərdə həndəsə elementlərinin öyrədilməsi metodikası	2	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar

Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, verdiş və bacarıqları:-İnovasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və verdişi;-Əsas amilin təhlili və ayıra bilməsi; müqayisə ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə; konkretləşdirmə, sübut və rəddetmə, ziddiyyətləri görmə bacarığı;-Təfəkkürlün, bacarıq və verdişlərin formalaşdırılması. Öyrənən tanış olur:- Riyaziyyatın ibtidai kursunun tədrisi metodikası-1 fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemləri ilə;- Riyaziyyatın ibtidai kursunun tədrisi metodikası-1 fənninin yeri, rolu və mövqeyi ilə;- Riyaziyyatın ibtidai kursunun tədrisi metodikası-1 fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi ilə.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- ❖ Riyaziyyat təliminin vasitələri və əyaniliyin tətbiqi və ona verilən tələbləri mənimsəyir.
- ❖ İbtidai siniflərdə riyaziyyat təliminin təşkili formalarını öyrənir.
- ❖ Tip məsələlərin həllinin öyrədilməsi yollarını öyrənir
- ❖ Riyaziyyat təliminin prinsip və metodlarını təlim prosesində tətbiqini təsvir edir.
- ❖ Ədədlər və əməllərə aid nəzəri məlumatları təlim zamanı müvafiq metod və vasitələrdən istifadəni təsvir edir;
- ❖ Kəmiyyətlər və onların ölçülməsini, ölçmələrin məzmun xəttini tədrisi zamanı izah edir.
- ❖ Həndəsə elementləri ilə bağlı nəzəri məlumatları təhlil edir
- ❖ Cəbr elementləri ilə bağlı nəzəri məlumatları təlimi zamanı müvafiq üsul və vasitələrdən istifadə edir.
- ❖ Ehtimal və riyazi statistikaya aid nəzəri məlumatları əsaslandırır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi:

XIV. Fənn üzrə kollokvium sualları:

I KOLLOKVİUM SUALLARI

1. İbtidai məktəbin riyaziyyat kursu üzrə əyanilik və əyani vasitələr.
2. Riyaziyyat dərslərində əyaniliyin tətbiqi və ona verilən tələblər.
3. Riyaziyyat təlimində prinsiplər.
4. Riyaziyyat təlimində tətbiq olunan metodlar
5. Didaktik oyunlar və əyləncəli çalışmalar metodu.
6. Şifahi hesablama üsul və formaları.
7. Məsələ həlli təlimi və ona hazırlıq işi.
8. Tip məsələlərin növləri və həlli texnologiyası.
9. İki ədədin cəminə, fərqi və nisbətinə görə həmin ədədlərin tapılması.
10. Ədədin hissəsinin və hissəsinə görə ədədin tapılması.
11. Sahələrin hesablanması aid məsələlərin həlli metodikası..

12. Vaxtın hesablanması aid məsələlərin həlli metodikası.
13. Qarşı-qarşıya, eyni və əks istiqamətdə hərəkətə aid məsələlər
14. 1-dən 10-a qədər ədədlərin nömrələnməsi və ona hazırlıq mərhələsi
15. 1-dən 100-ə qədər natural ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi

II KOLLOKVIUM SUALLARI)

1. Çoxrəqəmli ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi metodikasının ümumi məsələləri.
2. Yüz dairəsində şifahi və yazılı toplama və çıxma əməllərinin öyrədilməsi metodikası
3. Vurma və bölmə əməllərinin öyrədilməsi
4. 1000 dairəsində şifahi və yazılı toplama və çıxma hallarının öyrədilməsi metodikası.
5. Çoxrəqəmli ədədlərin toplanması və çıxılmasının öyrədilməsi metodikası
6. Çoxrəqəmli ədədlərin vurulması və bölünməsinin öyrədilməsi metodikası
7. Kəmiyyətlər haqqında ilk təsəvvürlərin verilməsi
8. Parçanın uzunluğu və onun ölçülməsinin öyrədilməsi metodikası.
9. Kütlə və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi.
10. Sahə anlayışı və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi
11. Vaxt və onun ölçülməsi ilə şagirdlərin tanış edilməsi.
12. Şagirdlərin sadə kəsrlərlə tanış edilməsi metodikası
13. Ədədi ifadələrin öyrədilməsi metodikası.
14. Tənlik anlayışı və tənliklərin həllinin öyrədilməsi metodikası
15. Məsələlərin tənlik vasitəsilə həll edilməsi metodikası.

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Riyaziyyatın tədrisi metodikasının məqsəd və vəzifələri.
2. Riyaziyyatın tədrisi metodikasının tədqiqat metodları.
3. Riyaziyyatın tədrisi metodikasının başqa elmlərlə əlaqəsi.
4. I-IV siniflərdə riyaziyyat təliminin vəzifələri.
5. I-IV siniflər üçün Riyaziyyat kurikulumu
6. İbtidai məktəbin riyaziyyat kursu üzrə əyanilik və əyani vasitələr.
7. Riyaziyyat dərslərində əyaniliyin tətbiqi və ona verilən tələblər.
8. Riyaziyyat təlimində elmilik və müvafiqlik prinsipi.
9. Riyaziyyat təlimində tərbiyə, fərdi yanaşma və əyanilik prinsipləri.
10. Riyaziyyat təlimində şüurluluq və fəallıq prinsipləri
11. Riyaziyyat təlimində biliklərin möhkəmliyi, sistemlilik və ardıcılıq prinsipləri.
12. Müsahibə, təcrübə və ölçmə empirik metodlar kimi.
13. Müqayisə və analogiya metodları
14. Ümumiləşdirmə, mücərrrədləşdirmə və konkretləşdirmə təlim metodları
15. İnduksiya, deduksiya, analiz və sintez metodları
16. Problemlə təlim metodu və evristik metod.
17. Müəllimin şərh və çalışmalar metodu. Şagirdlərin müstəqil işləri.
18. Didaktik oyunlar və əyləncəli çalışmalar metodu.
19. Şifahi hesablama üsul və formaları.
20. İbtidai siniflərdə riyaziyyatdan mövzular üzrə proqram materialının planlaşdırılması.
21. Riyaziyyatdan sinifdən xaric işlər və onların təşkili metodikası.
22. Məsələ həlli təlimi və ona hazırlıq işi. Şagirdlərə məsələ tərtib etdirilməsi.
23. Sadə məsələlərin həlli metodikası.
24. Tip məsələlərin növləri və həlli texnologiyası.
25. İki ədədin cəminə, fərqinə və nisbətində görə həmin ədədlərin tapılması.
26. Düzünə və tərsinə vahidə gətirmə üsulu ilə dördüncü mütənəşib kəmiyyətin tapılması.
27. Ədədin hissəsinin və hissəsinə görə ədədin tapılması.
28. Sahələrin hesablanması aid məsələlərin həlli metodikası..

29. Vaxtın hesablanması aid məsələlərin həlli metodikası.
30. Qarşı-qarşıya, eyni və əks istiqamətdə hərəkətə aid məsələlər
31. Ədədlər ardıcılığının alınması.
32. 1-dən 100-ə qədər natural ədədlərin nömrələnməsinin öyrədilməsi
33. 1-dən 1000000-a qədər ədədlərin nömrələnməsi müvzusunun tədrisi metodikası.
34. 10 dairəsində toplama və çıxmanın öyrədilməsi metodikası (± 1 , ± 2 halları)
35. Yüz dairəsində şifahi və yazılı toplama və çıxma əməllərinin öyrədilməsi metodikası
36. Vurma və bölmə əməllərinin öyrədilməsi
37. Vurma cədvəlinin tərtibi prosesində əyaniliyin tətbiqi
38. Şagirdlərin vurma və bölmə əməlləri xassələri ilə tanış edilməsi
39. Qalıqlı bölmənin öyrədilməsi metodikası
40. 1000 dairəsində şifahi və yazılı toplama və çıxma hallarının öyrədilməsi metodikası.
41. Yazılı vurma və bölmənin təlimi.
42. Çoxrəqəmli ədədlərin toplanması və çıxılmasının öyrədilməsi metodikası
43. Çoxrəqəmli ədədlərin vurulması və bölünməsinin öyrədilməsi metodikası
44. Çoxrəqəmli ədədin birrəqəmli ədədə vurulması və bölünməsinin öyrədilməsi
45. Çoxrəqəmli ədədlərin onluqlara və yüzliklərə vurulması və bölünməsi
46. Kəmiyyətlər haqqında ilk təsəvvürlərin verilməsi
47. Parçanın uzunluğu və onun ölçülməsinin öyrədilməsi metodikası.
48. Kütlə və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi.
49. Sahə anlayışı və onun ölçü vahidləri ilə şagirdlərin tanış edilməsi
50. Vaxt və onun ölçülməsi ilə şagirdlərin tanış edilməsi.
51. Şagirdlərin kəmiyyətin hissələri ilə tanış edilməsi metodikası
52. Şagirdlərin sadə kəsrlərlə tanış edilməsi metodikası
53. Ədədi ifadələrin öyrədilməsi metodikası.
54. Tənlik anlayışı və tənliklərin həllinin öyrədilməsi metodikası
55. Ədədi bərabərlik və bərabərsizliklərin öyrədilməsi metodikası
56. Sadə həndəsi fiqurların əsas xassələri

Sillabus İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim kafedrasının 05 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol № 01) müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dos. A.B.Əliyev

dos.A.I.İsmayılov